plan

Zwolle

VTH beleidsplan Wabo

thuistaken, inhoud en proces

2021-2022

Inleiding

‘Wij handelen aanvragen voor ruimtelijke initiatieven snel, zorgvuldig en klantgericht af. Zien toe op de (constructieve) uitvoering van de toestemmingen, controleren het brandveilig gebruik van panden in onze stad en handhaven illegale situaties (Wabo thuistaken). Daarmee geven wij uitvoering aan ons doel om de groei van de stad te stimuleren, te investeren in de kwaliteit van de stad en de stad toekomstbestendig te maken. Tegelijkertijd staat veiligheid en leefbaarheid voorop in al ons handelen’.

Het werkveld is zeer dynamisch en wordt steeds complexer. Om de vereiste kwaliteit te leveren en tegelijkertijd goed in te kunnen spelen op de landelijke en lokale ontwikkelingen, hebben wij een sluitende beleidscyclus ontwikkeld van:
1. prioriteren (VTH-beleidsplan is de basis)
2. evalueren + programmeren en
3. (bij)sturen.

VTH-beleid

- Risico- en probleemanalyse: is de basis van het beleid. Voor ieder taakveld zijn risicoclassificaties vastgesteld. Risico = het negatieve effect x naleefgedrag (kans).
- Prioriteiten, doelen en indicatoren: prioritering taken op basis van risico- en probleemanalyse, in samenhang bezien met landelijke en lokale ontwikkelingen, het coalitieakkoord en de beschikbare middelen. De gestelde doelen corresponderen met de begrotingsdoelen. Er zijn indicatoren vastgesteld op basis waarvan wij bijsturen en ons richting de raad en het interbestuurlijk toezicht verantwoorden over het halen van de doelen.
- Preventie-, vergunningen-, en naleefstrategie: we hebben vastgelegd hoe we overtredingen voorkomen (preventie), wat de toetsstrategie en toetsprotocol voor de activiteit bouwen is (vergunningenstrategie) en de toezichtstrategie op de uitvoering van de vergunningen en het brandveilig gebruik en de sanctiestrategie bij illegale situaties, de keuzes ten aanzien van gebiedsgericht en themagericht handhaven (naleefstrategie).

Evaluatie + programma

- Iedere 4 jaar: evaluatie van het VTH-beleid, inclusief actualisatie probleem- en risicoanalyse.
- Ieder jaar: verantwoording in een jaarverslag en mede op basis daarvan het opstellen van een uitvoeringsprogramma. Daarin zoeken wij de balans tussen de uit te voeren basistaken en projecten versus kwaliteit en beschikbare middelen. De groei van de stad i.r.t. de toenemende complexiteit van het werkveld maakt dat er scherpe keuzes moeten worden gemaakt.
- Periodieke monitoring: gedurende de uitvoering van het uitvoeringsprogramma zijn ijkpunten vastgesteld om zicht te houden op de uitvoering en tijdig bij te sturen.

(Bij)sturen

- 5 keuzethema’s: wij sturen risicogericht bij. Belangrijkste keuzethema’s daarbij zijn veiligheid en leefbaarheid. De thema’s: ‘behoud historische waarden en erfgoed’, ‘duurzaamheid’ en ‘voorkomen en tegengaan van ondermijning’ zijn daarnaast belangrijke afwegingskaders.
- Datagestuurd: om risicogericht werken verder te optimaliseren - en daarmee een ‘shift’ te bewerkstelligen van efficiënt werken naar effectief werken, worden de systemen zodanig ingericht dat er meer datagestuurd en real time kan worden gewerkt. Hierdoor kunnen we knelpunten beter blootleggen, gerichter prioriteren en waar nodig sneller bijsturen.

Prioriteiten

Vergunningverlening
Casemanagement (meer inzet aan ‘de voorkant’ door integrale benadering) is een speerpunt. Mede hierdoor kunnen we minder inzet plegen op de omgevingsveiligheid van de bouwplaats, klimaatadaptatie en circulair bouwen dan we zouden willen. Daarnaast kunnen niet alle plannen en meldingen op detailniveau aan de bouwtechnische eisen worden getoetst. De controle-toets constructieve veiligheid vindt soms helemaal niet plaats op basis van een risico-inschatting.

Toezicht en handhaving
Vergunningen met een klein risico worden niet gecontroleerd, dit geldt ook voor een aantal constructieve onderdelen. Het toezichtsniveau op de bouwplaats en het aantal controle-momenten hangt af van de complexiteit en de werkvoorraad. Bestaande bouw wordt niet gecontroleerd, wel vindt er inzet op erfgoed plaats en op het brandveilig gebruik van gebouwen (geprioriteerd m.b.v. een programma). Er zijn geen middelen beschikbaar voor ambtshalve en projectmatige (gebieds- en themagerichte) handhaving. Over ieder project vindt separate besluitvorming plaats. Na herziening van een bestemmingsplan vindt er geen handhaving plaats. Klachten, meldingen en verzoeken om handhaving worden alleen in behandeling genomen als er sprake is van belanghebbendheid (tenzij de veiligheid/ leefbaarheid in het geding is). Verzoekt de minister onderzoek uit te voeren (bijv. brandveiligheid van gevels), dan wordt daaraan gehoor gegeven maar het drukt op het reguliere werk.

Waarom (nu) een VTH-beleidsplan Wabo thuistaken?

Wettelijke plicht

- Actueel VTH-beleid verplicht: gemeenten zijn verplicht om over een actueel en volledig VTH-beleid op het gebied van de fysieke leefomgeving te beschikken.
- Sluitende beleidscyclus verplicht: gemeenten zijn verplicht om zich jaarlijks te verantwoorden over de uitvoering van de Wabo-thuistaken, de uitvoering van de taken jaarlijks te programmeren en deze producten controleerbaar naadloos te laten aansluiten op het VTH-beleid. Deze sluitende cyclus wordt ook wel 'the big eight' genoemd.
- Verordening kwaliteit VTH: regelt de kwaliteit van de uit te voeren VTH-taken. In deze verordening staan onderwerpen waarvoor in het VTH-beleid kwaliteitsdoelen moeten worden opgenomen. Deze zijn nu in het beleid verankerd.

Sturingsmiddel

Een sluitende VTH-beleidscyclus is een belangrijk middel om grip te houden op de uitvoering van de VTH-Wabo thuistaken. Het gaat dan niet alleen om de kwaliteit van de uitvoering, maar ook om het tijdig bijsturen en het maken van - bestuurlijk - bewuste, risicogerichte en afgewogen keuzes. Dit is van belang omdat het werkveld constant in beweging is en daarom veel flexibiliteit vraagt. Juist nu er veel ontwikkelingen op het werkveld afkomen die een grote impact hebben op de uitvoering van de taken (zie hierna), willen we nu onze huidige keuzes en werkwijze vastleggen in een beleidsplan, als basis voor de toekomst.

Interbestuurlijk toezicht

- Provincie toetst taakuitvoering: de provincie houdt toezicht op een juiste (taak)uitvoering van VTH op het gebied van bouw- en milieuregelgeving.
- Toezichtskader: op basis van het VTH-beleid, uitvoeringsprogramma, jaarverslag en aanvullende gesprekken wordt de taakuitvoering beoordeeld.
- Beoordeling: er is sprake van een laag (groen), gemiddeld (oranje) of een hoog (rood) toezichtregime. Over 2019 was de beoordeling oranje omdat VTH-beleid ontbrak en de sluitende beleidscyclus voor het IBT niet zichtbaar was. Over 2020 was de beoordeling groen omdat in het verslag en programma beleidselementen waren opgenomen. Ook de beoordeling over 2021 is groen: het concept VTH-beleid is overlegd met de toezegging dat deze in 2021 wordt vastgesteld.

2022: start herijking VTH-beleidsplan Wabo thuistaken

Nieuwe coalitie

Koppeling coalitieprogramma: de vierjarige VTH-beleidscyclus hebben wij gekoppeld aan de coalitieperiode - en daarmee aan het coalitieprogramma en de begroting. In 2022 vinden de gemeenteraadsverkiezingen plaats. Dat maakt dat zodra het programma en aanverwante stukken openbaar zijn, er aanleiding is om het VTH-beleidsplan te actualiseren conform de nieuwe uitgangspunten en ambities. Dit betekent dus ook dat het huidige VTH-beleidsplan enkel een weerspiegeling is van de wijze waarop de taken momenteel worden uitgevoerd en geprioriteerd zijn.

Nieuwe risicoanalyse

- Risicoanalyse verouderd: de risicoanalyse is in 2013 vastgesteld. In regionaal verband is opdracht gegeven voor het ontwikkelen van een risico-tool. In 2022 wordt de tool ingevuld. Dit betekent dat het huidige VTH-beleidsplan is gestoeld op een verouderde risicoanalyse en daarom na vaststelling van de nieuwe risicoanalyse geactualiseerd moet worden.
- Risicoanalyse brandveilig gebruik: de risicoanalyse en het programma brandveilig gebruik is recent geactualiseerd. Dit is verankerd in het beleid. De uitvoering conform dit nieuwe programma kan starten in 2022, mits daarvoor middelen ter beschikking worden gesteld. Is dat niet het geval, dan wordt het beleid daarop aangepast in 2022.

Nieuwe wetgeving

- Omgevingswet: brengt een ingrijpende stelselwijziging met zich mee die van grote invloed is op de onderhavige taken: procedureel en inhoudelijk. Dat vraagt niet alleen veel als het gaat om de implementatie maar het vraagt ook om een doorontwikkeling van onze huidige manier van werken: meer datagestuurd en kwaliteit gericht. De precieze impact op de taken (en financiën) zal duidelijk worden na de invoering (januari 2022) en implementatie.
- Wet kwaliteitsborging voor het bouwen: een deel van de VTH-taken wordt straks uitgevoerd door een private kwaliteitsborger. Er komen ook nieuwe taken voor in de plaats. De Wkb zorgt (gefaseerd) voor een ingrijpende wijziging van de uitvoering van de taken. We zijn gestart met proefprojecten maar de precieze impact op de taken (en financiën) zal bekend worden na invoering (januari 2022) en implementatie.
- Actualisatie beleid: na implementatie van de Ow en Wkb zal het beleidsplan conform worden geactualiseerd.

In verband met de verkiezingen in 2022, de nieuwe risicoanalyse die in 2022 beschikbaar is en de inwerkingtreding van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen per - vooralsnog - januari 2022, is 2022 voor de onderhavige VTH-taken een belangrijk jaar. Een jaar waarin duidelijk moet worden wat de precieze impact is op de uitvoering van de taken en welke keuzeruimte er is voor de uitvoering van die taken (ook financieel). In 2022 wordt dit nader uitgewerkt en wordt er expliciet om bestuurlijke keuzes gevraagd. Dit niet alleen met het oog op voornoemde (ingrijpende) ontwikkelingen maar ook gelet op de groei van de stad en de impact die dat heeft op de uitvoering van de VTH- taken.

Colofon

VTH Beleidsplan
Uitgave: Gemeente Zwolle
Vormgeving: Communicatie, Gemeente Zwolle

april 2021

www.zwolle.nl